

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 9.2.2005
COM(2005) 34 τελικό

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΑΣΤΙΚΕΣ
ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ (2002-2006)**

{SEC(2005)176}

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
1.1.	ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ	3
1.2.	ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ	3
2.	ΙΣΤΟΡΙΚΟ	4
3.	ΟΙ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ.....	4
3.1.	Ο ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ.....	4
3.2.	Η ΒΑΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ	5
3.3.	ΟΙ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ	5
3.4.	ΔΙΑΣΚΕΨΕΙΣ	6
3.5.	ΜΕΛΕΤΕΣ	6
3.6.	ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.....	6
4.	ΤΑ ΕΙΔΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ	7
4.1.	ΠΟΡΕΙΑ ΖΩΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	7
4.3.	«ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ» ΚΑΤΑΝΟΜΗ	8
4.4.	ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΝΑ ΘΕΜΑΤΑ.....	8
4.5.	ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	8
4.6.	ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ	9
5.	ΟΙ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΜΚΟ.....	9
6.	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ: Η ΕΠΙΠΤΩΣΗ ΚΑΙ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.....	10

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Το άρθρο 15, παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 743/2002¹ του Συμβουλίου για τη θέσπιση γενικού κοινοτικού πλαισίου δραστηριοτήτων προς διευκόλυνση της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις, προβλέπει ότι η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο, στα μέσα της προβλεπόμενης χρονικής διάρκειας του προγράμματος, έκθεση για την εφαρμογή του.

Η παρούσα έκθεση περιγράφει την πρόοδο του προγράμματος από την έκδοσή του τον Απρίλιο του 2002 έως την 30ή Ιουνίου 2004. Οι πρώτες δραστηριότητες που χρηματοδοτήθηκαν από το πρόγραμμα, είτε πρόκειται για πρωτοβουλίες της Επιτροπής είτε για συγχρηματοδότηση ειδικών σχεδίων και δραστηριοτήτων ΜΚΟ, ξεκίνησαν μόλις στα τέλη του 2002 και μόνο μερικές από αυτές έχουν ήδη ολοκληρωθεί. Έτσι η έμφαση θα δοθεί κυρίως στη διάρθρωση και στη διαχείριση του προγράμματος.

1.2. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Το πρόγραμμα επιδιώκει τέσσερις στόχους:

- να προωθήσει τη δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις, με σκοπό ιδίως την εμπέδωση της ασφάλειας του δικαίου και τη βελτίωση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη, την προώθηση της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών αποφάσεων, την προώθηση της αναγκαίας προσέγγισης των νομοθεσιών ή την εξάλειψη των εμποδίων που προκύπτουν από τις διαφορές στο αστικό δίκαιο και την πολιτική δικονομία,
- να βελτιώσει την αμοιβαία γνώση των νομικών και δικαστικών συστημάτων μεταξύ των κρατών μελών, σε αστικές υποθέσεις,
- να επιτρέψει την ορθή χρησιμοποίηση των κοινοτικών πράξεων στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε δικαστικές υποθέσεις, και
- να βελτιώσει την ενημέρωση του κοινού σχετικά με την πρόσβαση στη δικαιοσύνη, τη δικαστική συνεργασία και τα νομικά συστήματα των κρατών μελών σε αστικές υποθέσεις.

Για την επίτευξη των εν λόγω στόχων, το πρόγραμμα προβλέπει τρία διαφορετικά είδη δραστηριοτήτων:

- συγκεκριμένες ενέργειες που πραγματοποιούνται με πρωτοβουλία της Επιτροπής,
- ενέργειες για τη χρηματοδοτική υποστήριξη ειδικών σχεδίων κοινοτικού ενδιαφέροντος (το δεύτερο αυτό είδος δραστηριότητας αντιστοιχεί, σε ουσιαστικό βαθμό, με εκείνη που διεξήχθη στο πλαίσιο του προηγούμενου προγράμματος Grotius – αστικό δίκαιο για το 2001².)

¹ EE L 115 της 01/05/2002, σ.1

² EE L 43 της 14/02/2001, σ. 1

- ενέργειες οι οποίες παρέχουν χρηματοδοτική υποστήριξη στις δραστηριότητες μη κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ).

Μεταξύ των δραστηριοτήτων που πραγματοποιήθηκαν με πρωτοβουλία της Επιτροπής, το πρόγραμμα συνέβαλε κατά κύριο λόγο στην χρηματοδότηση τριών μεγάλων σχεδίων (τον ευρωπαϊκό δικαστικό άτλαντα, μια βάση δεδομένων σχετικά με τη νομολογία και μια ενημερωτική εκστρατεία για τους ασκούντες συναφή με τη δικαιοσύνη επαγγέλματα) καθώς και διασκέψεις και μελέτες.

Όσον αφορά τα ειδικά σχέδια, στο πλαίσιο των τριών πρώτων προσκλήσεων υποβολής προτάσεων υποβλήθηκαν 106 αιτήσεις συγχρηματοδότησης εκ των οποίων εγκρίθηκαν οι 51 (17 κάθε έτος). Το πρόγραμμα συνέβαλε επίσης στην ενίσχυση των δραστηριοτήτων δύο ΜΚΟ.

Οι εγγεγραμμένες στον προϋπολογισμό πιστώσεις αναλήψεως υποχρεώσεων (γραμμή του προϋπολογισμού 18 06 01 02) για το πρόγραμμα ανερχόταν σε 3.000.000 € το 2002 και το 2003, και σε 3.750.000 € το 2004. Ο προϋπολογισμός για το 2005 ανέρχεται επίσης σε 3.750.000 €.

2. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Το πρόγραμμα αποτελεί συνέχεια των παλαιότερων προγραμμάτων Grotius (1996 – 2000), Grotius αστικό (2001) και Schuman (1999 – 2001).

Η έκδοσή του το 2002 υποδήλωνε την πρόθεση της Επιτροπής να φροντίσει για την ορθή εφαρμογή του ευρωπαϊκού δικαίου στον τομέα του αστικού δικαίου. Η αποτελεσματική εφαρμογή κοινών κανόνων που απαιτούνται για την καλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς προϋποθέτει ότι οι κανόνες που διέπουν την εσωτερική αγορά είναι γνωστοί, κατανοητοί και εφαρμόζονται όπως και οι εθνικοί κανόνες.

3. ΟΙ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

3.1. Ο ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Ο ευρωπαϊκός δικαστικός Άτλας είναι ένα εργαλείο πληροφορικής, που έχει τεθεί σε λειτουργία από το Μάρτιο του 2004 στη διεύθυνση http://europa.eu.int/comm/justice_home/judicialatlascivil/html/index_fr.htm, υπό τη μορφή βάσης δεδομένων προσβάσιμης μέσω του διαδικτύου σε όλες τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο Άτλας επιτρέπει στους επαγγελματίες και στους πολίτες να προσδιορίσουν εύκολα σε ποιες αρχές δύνανται να απευθυνθούν, ιδίως για:

- την αναζήτηση των αρμοδίων δικαστηρίων,
- την επίδοση ή κοινοποίηση εγγράφων,
- την αποδεικτική διαδικασία,
- την εκτέλεση των αποφάσεων και
- άλλα θέματα.

Οι αντίστοιχες διαδικασίες θα διευκολυνθούν μέσω της παροχής πρόσβασης στον χρήστη σε ένα εργαλείο πληροφορικής βασισμένο στα έντυπα που απαιτείται να συμπληρωθούν για την εφαρμογή των διαφόρων νομικών μέσων.

Ο προϋπολογισμός για την ενέργεια αυτή είναι 483.331 € για το πρώτο μέρος (σύσταση) και 182.340 € για το δεύτερο μέρος (ενημέρωση).

3.2. Η ΒΑΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Το 2005 θα τεθεί σε λειτουργία βάση δεδομένων που έχει σχεδιασθεί ώστε να συγκεντρώσει τις αποφάσεις που έχουν εκδοθεί από τα δικαστήρια των κρατών μελών. Η βάση αυτή αφορά την εφαρμογή του κανονισμού «Βρυξέλλες Ι» (Κανονισμός 44/2001 για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις), της Σύμβασης των Βρυξελλών του 1968, της Σύμβασης του Λουγκάνο του 1988 και του Κανονισμού «Βρυξέλλες ΙΙ» (Κανονισμός 2201/2003, που τέθηκε σε εφαρμογή την 1^η Μαρτίου 2003 αντικαθιστώντας τον προηγούμενο Κανονισμό «Βρυξέλλες ΙΙ»).

Η εξέταση των πληροφοριών που θα συλλεγούν θα επιτρέψει την αξιολόγηση της λειτουργίας των εν λόγω πράξεων. Η πρωτοβουλία αυτή θα συμβάλει επίσης στην ενιαία εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων από τις εθνικές δικαστικές αρχές.

Η ενέργεια είχε ξεκινήσει από το 2002, και το πεδίο εφαρμογής της επεκτάθηκε στον Κανονισμό « Βρυξέλλες ΙΙ » το 2004.

Ο προϋπολογισμός για την ενέργεια αυτή είναι 204.725 € για το πρώτο μέρος (σύσταση) και 1.000.000 € κατ'άνωτατο όριο για διάστημα τεσσάρων ετών για το δεύτερο μέρος (σύνταξη των δελτίων).

3.3. ΟΙ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Επ'ευκαιρία της συνόδου του Tampere, τον Οκτώβριο του 1999, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο είχε καλέσει την Επιτροπή να διεξάγει ενημερωτική εκστρατεία. Η εκστρατεία αυτή σχεδιάστηκε ώστε να ευαισθητοποιήσει τους ασκούντες συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα στη δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις εντός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Η ενέργεια τέθηκε σε λειτουργία από το 2002 και η εκστρατεία ξεκίνησε το Μάιο του 2004.

Η εν λόγω ενέργεια περιλαμβάνει τις ακόλουθες δράσεις:

- Έκδοση και διανομή στους ασκούντες επαγγέλματα συναφή με τη δικαιοσύνη ενός «rocket guide» για τα κοινοτικά όργανα στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις
- Δημιουργία δικτυακής πύλης στην οποία θα υπάρχει πρόσβαση κατά τη διάρκεια της εκστρατείας στη διεύθυνση <http://www.eurocivil.info>
- Διαφημιστικές καταχωρήσεις στον ειδικευμένο τύπο
- « Σχέσεις με τα μέσα ενημέρωσης » (« media relations »)
- Προώθηση διασκέψεων για το θέμα της πολιτικής δικαιοσύνης στα κράτη μέλη.

Ο προϋπολογισμός για την ενέργεια αυτή είναι 829.733 €.

Μια νέα ενημερωτική εκστρατεία απευθυνόμενη στους ασκούντες συναφή με τη δικαιοσύνη επαγγέλματα στα νέα κράτη μέλη θα ξεκινήσει τον Μάρτιο του 2005. Ο προβλεπόμενος προϋπολογισμός είναι 400.000 €.

3.4. ΔΙΑΣΚΕΨΕΙΣ

Στο πλαίσιο του προγράμματος κατέστη δυνατή η χρηματοδότηση διασκέψεων μεταξύ των οποίων:

- «Προς μια καλύτερη πρόσβαση των πολιτών στη δικαιοσύνη» που οργανώθηκε από κοινού από την Επιτροπή και το Συμβούλιο της Ευρώπης με συμμετοχή περίπου 200 ατόμων στις Βρυξέλλες, τον Οκτώβριο του 2002. Ο προϋπολογισμός είναι της τάξης των 100 000 €.
- Διάσκεψη με θέμα το οικογενειακό δίκαιο που οργανώθηκε από κοινού με την ιταλική προεδρία, στο Lecco, τον Οκτώβριο του 2003. Ο προϋπολογισμός ανήλθε σε 200.000 €.

3.5. ΜΕΛΕΤΕΣ

Στα πλαίσια του προγράμματος χρηματοδοτήθηκαν επίσης διάφορες μελέτες :

- Συγκριτική μελέτη σχετικά με την είσπραξη διατροφής στα κράτη μέλη (η μελέτη ολοκληρώθηκε το Νοέμβριο του 2003). Ο προϋπολογισμός ανήλθε σε 68.800 €.
- Μελέτη για την αποζημίωση των θυμάτων (υπό εξέλιξη). Ο προβλεπόμενος προϋπολογισμός είναι 89.510 €.

3.6. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

- Σε συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης οργανώθηκε τον Οκτώβριο του 2004 πολυμερής διάσκεψη με θέμα τις βέλτιστες πρακτικές στις αστικές υποθέσεις στην Ευρώπη.
- Μελέτη των επιπτώσεων της κοινοτικής νομοθεσίας στην αφερεγγυότητα.
- Μελέτη σκοπιμότητας για την ανάπτυξη διάρθρωσης/δικτύου προκειμένου να βελτιωθεί η ευρωπαϊκή έρευνα στον τομέα του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, του αστικού δικαίου και της πολιτικής δικονομίας από κοινοτική άποψη.
- Έναρξη πολλών νέων ενεργειών ενημέρωσης για τη δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις προκειμένου να ενημερωθεί το ευρύ κοινό για τους μηχανισμούς και τις δυνατότητες άσκησης των δικαιωμάτων του.
- Η ύπαρξη μιας Ευρωπαϊκής Ημέρας Αστικής Δικαιοσύνης θα αξιοποιηθεί για την ενίσχυση του αντίκτυπου των εν λόγω πρωτοβουλιών. Θα δοθεί έμφαση στο ζήτημα της απαγωγής παιδιών από τους γονείς, ώστε να αυξηθεί το αποτρεπτικό αποτέλεσμα των διατάξεων του Κανονισμού «Βρυξέλλες II» που στοχεύουν στην αποτροπή του εν λόγω φαινομένου.

- Θα οργανωθεί ευρωπαϊκή διάσκεψη, από κοινού με τη διάσκεψη της Χάγης του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, σχετικά με το θέμα της διεθνούς κάλυψης των αξιώσεων διατροφής σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο.
- Έναρξη μελέτης αξιολόγησης όσον αφορά την εφαρμογή του Κανονισμού «Βρυξέλλες Ι».
- Με στόχο να προχωρήσει σε βάθος το οικοδόμημα του ευρωπαϊκού χώρου δικαιοσύνης, έναρξη διερευνητικών μελετών στους τομείς της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις ώστε να προσδιοριστεί η ενδεχόμενη ύπαρξη φραγμών στις τέσσερις ελευθερίες της εσωτερικής αγοράς και στην πραγματική άσκηση εκ μέρους των πολιτών και των επιχειρήσεων των δικαιωμάτων που τους αναγνωρίστηκαν από την κοινοτική νομοθεσία.

4. ΤΑ ΕΙΔΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

4.1. ΠΟΡΕΙΑ ΖΩΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα διεξάγεται βάσει συγκεκριμένου κύκλου, τουλάχιστον όσον αφορά το μέρος «ειδικά σχέδια», ο οποίος καλύπτει περίοδο τριών ετών. Ο κύκλος ξεκινάει το πρώτο έτος με ένα ετήσιο πρόγραμμα εργασίας και ακολουθεί η πρόσκληση υποβολής προτάσεων, η επιλογή των σχεδίων, η υπογραφή των συμβάσεων και των πρώτων εκταμιεύσεων. Κατά το δεύτερο έτος τα σχέδια τίθενται σε εφαρμογή. Στο τέλος της περιόδου δραστηριότητας των 12 μηνών, οι υπεύθυνοι των σχεδίων διαθέτουν τρεις επιπλέον μήνες προκειμένου να υποβάλουν την τελική έκθεση και τους λογαριασμούς.

ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ ΣΧΕΔΙΑ

– ΑΡΙΘΜΟΣ

Κάθε έτος επιλέγονται 17 σχέδια, ήτοι 51 σχέδια για τα τρία πρώτα έτη ύπαρξης του προγράμματος. Ο αριθμός των προτάσεων μειώνεται τόσο από το ένα έτος στο άλλο όσο και σε σχέση με τα προηγούμενα προγράμματα Grotius , Grotius αστικό και Schuman.

– ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΟΨΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ

Η μεγάλη πλειοψηφία των επιλεχθέντων σχεδίων αποβλέπουν κυρίως σε δύο από τους τέσσερις στόχους που επιδιώκονται στο πλαίσιο του προγράμματος: «προώθηση της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις» και «ορθή χρησιμοποίηση των κοινοτικών πράξεων στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις».

– ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΟΨΗ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ ΠΟΥ ΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΕ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Οι περισσότερες από τις ενέργειες αφορούν:

- Μελέτες και έρευνες
- Επαγγελματική κατάρτιση
- Περιόδους άσκησης και ανταλλαγές
- Διασκέψεις, σεμινάρια και συναντήσεις

– Δημοσιεύσεις (σε γραπτά μέσα ή σε δικτυακούς τόπους)

Ή ακόμη συνδυασμό δύο ή περισσότερων εκ των διαφόρων αυτών ενεργειών.

4.3. «ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ» ΚΑΤΑΝΟΜΗ

Σύμφωνα με τον επισυναπτόμενο πίνακα 3 οργανισμοί προερχόμενοι από 6 κράτη μέλη (BE, DE, ES, FR, IT και UK) υπέβαλαν το 88 % των προτάσεων ενώ στις χώρες αυτές αντιστοιχεί το 90% των σχεδίων που χρηματοδοτήθηκαν. Η κατάσταση αυτή είχε ήδη παρατηρηθεί και στα προηγούμενα προγράμματα.

Από μια πιο ενδελεχή εξέταση προκύπτει ότι για το 2004, παραλήφθηκαν 27 προτάσεις ειδικών σχεδίων προερχόμενες από 16 οργανισμούς ευρισκόμενους σε πέντε διαφορετικά κράτη μέλη. Αντίστοιχα το 2003 είχαν παραληφθεί 35 προτάσεις προερχόμενες από 34 οργανισμούς ευρισκόμενους σε 9 διαφορετικά κράτη μέλη, ενώ το 2002, είχαν υποβληθεί 44 προτάσεις προερχόμενες από 36 οργανισμούς ευρισκόμενους σε 11 διαφορετικά κράτη μέλη και σε ένα τρίτο κράτος (Ελβετία). Η μείωση αυτή δεν είναι λοιπόν μόνο γεωγραφική καθώς υποβλήθηκαν λιγότερες προτάσεις και ιδίως από λιγότερους υποψηφίους.

Δεν πρέπει ωστόσο να υποχωρήσουμε στον πειρασμό να δώσουμε εθνικό χαρακτήρα στα σχέδια. Τα τελευταία συχνά προτείνονται από οργανισμούς με διεθνή υπόσταση στους οποίους συμμετέχουν διάφορες χώρες.

Έτσι, το 2004, ενώ οι επικεφαλής των σχεδίων προερχόταν από πέντε μόνο διαφορετικά κράτη μέλη, υπήρξαν επιπτώσεις για επτά άλλα κράτη, όσον αφορά το πρόγραμμα εργασίας, από μία ή περισσότερες προτάσεις (AT, DK, FI, NL, PT, SE και UK) καθώς και για τρία προσχωρούντα κράτη (HU, LV και PL) για ένα υποψήφιο προς προσχώρηση κράτος (RO) και για ένα τρίτο κράτος (US).

4.4. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΝΑ ΘΕΜΑΤΑ

Οι στατιστικές όσον αφορά την κατανομή των συγχρηματοδοτούμενων σχεδίων ανάλογα με τα θέματα αστικού δικαίου στα οποία αναφέρονται δεν παρέχουν ικανοποιητικά στοιχεία καθώς πολυάριθμα σχέδια αφορούν πολλά θέματα ή πολλά κοινοτικά όργανα ταυτόχρονα, (βλέπε την δικαστική συνεργασία γενικότερα) και επειδή πολλά άλλα σχέδια θα έπρεπε να ταξινομηθούν στα «διάφορα».

Το παράρτημα αριθ. 4 περιλαμβάνει πλήρη κατάλογο των ειδικών σχεδίων που επιλέχθηκαν κατά τα έτη 2002, 2003 και 2004.

4.5. ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Μια από τις βασικές καινοτομίες που παρουσιάζει το πρόγραμμα αυτό σε σχέση με εκείνα που προηγήθηκαν είναι η ιδιαίτερη προσοχή που δίδεται στη διάδοση των αποτελεσμάτων των συγχρηματοδοτούμενων δραστηριοτήτων.

Οι κύριοι τρόποι για τη διάδοση των αποτελεσμάτων μιας ενέργειας είναι οι ακόλουθοι: αποστολή ή διανομή των πρακτικών των εργασιών της διάσκεψης στους συμμετέχοντες, αποστολή ή διανομή των πρακτικών των εργασιών της διάσκεψης στους συμμετέχοντες και σε άλλα πρόσωπα, εισαγωγή των αποτελεσμάτων ή/και των εκθέσεων των εμπειρογνομόνων σε προσβάσιμο στο κοινό δικτυακό τόπο, έκδοση βιβλίων ή ενημερωτικών φυλλαδίων.

Προκειμένου να διασφαλισθεί η μεγαλύτερη δυνατή διάδοση, σε γενικές γραμμές, τα αποτελέσματα των ενεργειών παρουσιάζονται στο Διαδίκτυο. Αυτό ισχύει κυρίως για σχέδια που αφορούν διασκέψεις. Εξάλλου, όσον αφορά σεμινάρια επαγγελματικής κατάρτισης, η διάδοση έχει και μια άλλη επίπτωση: οι συμμετέχοντες μπορούν να μοιραστούν με συναδέλφους τους τις εμπειρίες και τις γνώσεις που αποκτήθηκαν επ' ευκαιρία των κύκλων κατάρτισης.

4.6. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ

Ο έλεγχος των σχεδίων διενεργείται σε πολλά στάδια :

Κατά τη διαδικασία επιλογής: οι δημοσιονομικές υπηρεσίες της Επιτροπής επαληθεύουν εάν οι προϋπολογισμοί είναι επιλέξιμοι και έχουν υποβληθεί σωστά. Εφόσον οι όροι αυτοί δεν πληρούνται, έρχονται σε επαφή με τους υποβάλλοντες την αίτηση προκειμένου οι τελευταίοι να διορθώσουν τα σφάλματα αυτά. Η σύμβαση επιχορήγησης συνάπτεται μόνο εφόσον υπάρξει συμφωνία επί των δημοσιονομικών πτυχών.

Κατά τη διεξαγωγή των σχεδίων: συχνά ένας υπάλληλος της Επιτροπής συμμετέχει στις δραστηριότητες όπως οι διασκέψεις και τα σεμινάρια. Αντίθετα, κατά την περίοδο αναφοράς δεν είχε προβλεφθεί ενδιάμεση έκθεση ή επίσκεψη εμπειρογνομόνων.

Κατά το πέρας των σχεδίων: η καταβολή του υπολοίπου στο δικαιούχο πραγματοποιείται μόνο αφού εγκριθεί η τελική έκθεση από την Επιτροπή, είτε πρόκειται για ουσιαστικές πτυχές είτε για δημοσιονομικές.

Ειδικότερα, τα δικαιολογητικά (αποδείξεις κλπ), που συνοδεύουν την έκθεση αναλύονται από τις δημοσιονομικές υπηρεσίες με την τεχνική της δειγματοληπτικής εξέτασης.

5. ΟΙ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΜΚΟ

Επιχορήγηση μπορεί να χορηγηθεί προκειμένου να στηριχθούν οι δραστηριότητες που προβλέπονται στα ετήσια προγράμματα δραστηριοτήτων των μη κυβερνητικών οργανώσεων.

Το μέρος αυτό του προγράμματος πλαισίου παρουσιάζει περιορισμένη συμμετοχή καθόσον κατά τα δύο πρώτα έτη, υποβλήθηκαν μόνο 5 αιτήσεις συγχρηματοδότησης, εκ των οποίων επιλέχθηκαν οι 3. Στα πλαίσια αυτά επιχορηγήθηκαν δύο φορείς:

- το 2003 και το 2004, η ΡΕΟΡIL (Πανευρωπαϊκή Οργάνωση Δικηγόρων στον τομέα των Σωματικών Βλαβών) η οποία έχει ως στόχο την ανάπτυξη της συνεργασίας και των σχέσεων μεταξύ των δικηγόρων που ασχολούνται με υποθέσεις σωματικών βλαβών στην Ευρώπη και τη βελτίωση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη για τους καταναλωτές που υπέστησαν σωματικές βλάβες.
- το 2004, η CEFL (Επιτροπή για το Ευρωπαϊκό Οικογενειακό Δίκαιο) σκοπός της οποίας είναι ο προσδιορισμός αρχών στον τομέα του οικογενειακού δικαίου, ενόψει της μελλοντικής εναρμόνισης.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ: Η ΕΠΙΠΤΩΣΗ ΚΑΙ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Έχουν παρέλθει λίγο περισσότερο από δύο έτη από την έναρξη εφαρμογής του προγράμματος πλαισίου και μεταξύ των ενεργειών που χρηματοδοτήθηκαν, λίγες μόνο έχουν ήδη ολοκληρωθεί. Είναι λοιπόν ακόμη πολύ νωρίς για μια εις βάθος αξιολόγηση των επιπτώσεων και των αποτελεσμάτων του προγράμματος. Το εν λόγω πρόγραμμα θα αποτελέσει κατά το προσεχές έτος το αντικείμενο αξιολόγησης ενόψει της ανανέωσής του τα αποτελέσματά της θα διαβιβασθούν στο Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

Οι κύριες πρωτοβουλίες της Επιτροπής που είναι ήδη υπό εκτέλεση, έχουν ως στόχο, χρησιμοποιώντας διαφορετικά και συμπληρωματικά μέσα, να ενημερώσουν τους ασκούντες συναφή με την δικαιοσύνη επαγγέλματα και το ευρύ κοινό, για τις πρόσφατες εξελίξεις του ευρωπαϊκού δικαίου στα αστικά θέματα όπου συντελείται σημαντική μεταβολή. Δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στις πρακτικές και άμεσα χρησιμοποιήσιμες πληροφορίες, ιδίως κάνοντας χρήση των νέων τεχνολογιών της επικοινωνίας.

Λαμβάνοντας υπόψη την επιλογή των ειδικών σχεδίων για το 2002, 2003 και 2004 συνάγεται ότι δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή στα σχέδια που ανταποκρίνονται περισσότερο στις τρέχουσες προτεραιότητες στον τομέα του αστικού δικαίου. Παρόλο που ο αριθμός των προτάσεων που υποβλήθηκε στο πλαίσιο των τριών πρώτων προσκλήσεων υποβολής προτάσεων ήταν περιορισμένος (106 προτάσεις εκ των οποίων επιλέχθηκαν οι 51), κατέστη ωστόσο δυνατό να επιλεγούν ενδιαφέροντα σχέδια τα οποία διευκολύνουν τους ασκούντες συναφή με τη δικαιοσύνη επαγγέλματα να γνωρίσουν τις νέες κοινοτικές πράξεις και τους επιτρέπουν να συναντώνται και να ανταλλάσσουν τις απόψεις τους. Είναι εντούτοις λυπηρό το γεγονός της παντελούς έλλειψης σχεδίων που να προβλέπουν ανταλλαγές δικαστών ή ενέργειες ενημέρωσης.

Λόγω της μείωσης ενός μέρους του προϋπολογισμού, κατά τα δύο πρώτα έτη υποβλήθηκαν λίγες υποψηφιότητες στον τομέα της συγχρηματοδότησης ΜΚΟ.

Το συμπέρασμα που συνάγεται λοιπόν είναι ότι η αρχική περίοδος εφαρμογής του προγράμματος είναι ικανοποιητική και ότι διαδραματίζει ήδη καθοριστικό ρόλο στην πολιτική της Επιτροπής στον τομέα της πολιτικής δικαιοσύνης, ιδίως λόγω της συμβολής του στην πρακτική διαχείριση των κοινοτικών πράξεων.